

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Inutilem esse diuinationem Cap. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

aliquid assequimur, nec sciētia, nec arte, sed casu & fortuna id factū dicimus, si uocabuloꝝ potestates recte rebus accommodamus.

Inutilem esse diuinationem.

CAPVT II.

AD hæc etiam si concederetur uera esse respōsa, uaticinan-
diq; artem nō fictam, fatata quidem esse omnia probe se-
queretur, utilem uero esse diuinationem hominibus nul-
lo modo hinc demonstraretur. Summopere nanq; uatici-
nationes Chrysippus laudat, tanq̄ humanæ uitæ perutiles. Sed que-
nam utilitas sequeretur, si futura omnino mala prædiscas, cum nullo
modo cauere possis. Nam quæ fatata sunt, nemo euitare potest, nul-
la igitur utilitas, imo uero & dolor inde sequitur. Mœror em̄ pro-
pter futura mala hominum, animos perturbat, Nec uero ecōtra, tan-
ta ex prædictione bonorum læticia homines efficiuntur. Non enim
tantum solent homines expectatione bonorum gaudere, quantum
timore malorum exagitari. Præterea mala nobis imminere, nisi au-
diamus, nullo modo cogitamus, bona uero humanum genus expe-
ctare solet, propter naturæ mirabilem ad ea inclinationem. Ita fit, ut
bonorum nunciatione, non magnopere augeatur læticia, imo autē
nonnunq̄ etiam minuatur, si maiora sponte sperauimus, q̄ uaticinio
prædicuntur. Malorum autem prædictione, quoniam præter speam
sepenumero annunciat, uehementer turbemur. Verum etiam,
si hæc ita non se haberent, neminem tamen lateret, nullam esse in di-
uinatione utilitatem. Quod si quis dicat ideo ipsam conferre homi-
nibus, q̄a futura mala prædicit, nisi caueamus, is fatorum uim abstru-
lit, siquidem nostrarū uirium est cauere, & non cauere. Quot si ne-
cessario id quoq; fieri quispiam contendat, ut fati necessitas uniuersa
complectetur, sic diuinationis commoditas nulla erit. Fiet enim
omnino quod fatatum est, etiam si omnibus oraculis prædiceretur.
Oedipoda quidem & Alexandrum Priami filium, ipse quoq; Chry-
sippus asserit, nō potuisse a parentibus interimi, quos summopere id
facere studuissent, ut malum quod ab illis sibi futurum erat, effuge-
rent. sic nec diuinatio nec studium eis suum profuit, propter fatorū
necessitatem. Hæc ille, Tu autem illud semper probo, Seneas, Peripa-
teticos, ut diximus, Cynicos atq; etiā Epycureos, græcos homines
atq; philosophos, & Græciæ moribus a pueritia educatos, & inquit
sitioni

sitioni ueritatis maxime deditos, oraculoꝝ responsa omnia tanq̄ in/ ania contēpisse, quo certe nequaq̄ illi fecissent, nisi apertissime rem falsam omnino uiderent. Plurima huiuscemodi colligere in animo non est. Nam quis magna istorum copia sit, non tamen hoc pacto, quia scilicet hominum inuentione, ac acuta excogitatione oracula penitus constent. Sed sicut incepti, aliqua uirtute fieri haec non infi/ cians, respondere constitui. Non enim parum huius loci refutatio euangelio conducit. Nam si omnes simul Graeci atq̄ Barbari ante aduentū Saluatoris nostri deum uerum ignorasse, & a malignis da/ monibus in morem caecorū fuisse ducti ostendent, quomodo non magis euāgelicā dispensationis mysterium admirabitur, quo un/ diq̄ a seductione & oppressione daemonum liberati sumus; ex illo enim tempore ad hunc usq̄ diem cum ipsis simulachris atq̄ templis cuncta ubiq̄ oracula iacent, ac pro eis orandi & hymnis efferendi uerum deum & Saluatorē nostrū ecclesiae in medijs urbibus euan/ gelicā doctrinē uirtute in toto orbe condite sunt, ubi animis pijs & cultu uirtutis fulgētibus secundum salutaria & diuina praecipia q̄/ tidie ab omnibus gentibus, hostia quae solae deo placent, deo salua/ tori nostro offeruntur. Quibus cum simul etiam illud ostenditur, non temere nos uti multi putant superstitionem a parentibus tradi/ tam contēpisse, sed uero certoq̄ iudicio ueritatem euangelicam amplecti. Sed de his haecenus. Tempus enim est iam, ut propositū negocium capiamus.

Diuerse gentium Theologiae. CAPVT III.

In quattuor igitur genera exquisitissimi facultatis Theologi, nō Theologiae modum quendam, ut in superioribus, sed qua/ si subiectum ipsius partiunt. In primis enim deum patrē oīum atq̄ regem locandum putant, deinde aliorum deorum multi/ tudinem sequi cōstitunt, tertio loco daemones, quarto heroes po/ nunt, quos omnes lucem esse & appellari autumant, praeter malignos daemones, qui tenebrae appellantur. Daemones enim alios bo/ nos, alios prauos arbitrantur, & hos ita primum locum in ma/ lis obtinere, quemadmodum deus in bonis, ita rebus diuisis de dijs quidem caelestibus & usq̄ ad Lunam habitacula tribuerunt. Damo/ nibus praecipiant caelestes, q̄s & aethereos deos appellant, summa esse
religione